

सर्वारंभान्सर्वार्थान्धर्मादीन् प्राकृतवत् मूढवत् ॥ ८ ॥ १ ॥ धर्महानिञ्चुत्पादयति यदीति अस्माकंराज्येअनधिकारात् अधिकारिणस्तवैवधर्मलोपजं किलिषंभवतीत्यर्थः ॥ १० ॥ अर्थस्तुधर्मादीनांच
 तुर्णामपिमूलमिति सर्वथासनत्याज्यइत्याह आकिंचन्यमित्यादिना आकिंचन्यमुनीनांचराज्यादप्यधिकंमतमिति यद्वाक्यंतदुद्विश्यनहुषोराजाअधनतामिहधिगस्त्वितिअब्रवीत् अथनेधनाभावेनिमित्ते
 सतिअगस्त्यशापात्सर्पीभावदशायां नृशंसंनिर्दयंभीमसेनादिमनुष्यपासरूपंकर्मकृत्वादारिच्यंपापहेतुत्वान्निहितवानित्यर्थः ॥ ११ ॥ एतदपिक्लृषीणामेवोचितंनराज्ञामित्याह अश्वस्तनमिति वयमेवास्यलो
 सर्वारंभान्समुत्सृज्यहतस्वस्तिरकिंचनः ॥ कस्मादाशंससेभैक्ष्यंकर्तुंप्राकृतवत्प्रभो ॥ ८ ॥ अस्मिन् राजकुलेजातोजित्वाकृत्स्नांवसुंधरां॥धर्मार्थावखिलौहित्वा
 वनंमौढ्यात्यतिष्ठसे ॥ ९ ॥ यदीमानिहवींषीहविमथिष्यंत्यसाधवः ॥ भवताविप्रहीणानिप्राप्तंत्वामेवकिलिषं ॥ १० ॥ आकिंचन्यमुनीनांचइतिवैनहुषोब्रवी
 त् ॥ कृत्वानृशंसंत्यधनेधिगस्त्वधनतामिह ॥ ११ ॥ अश्वस्तनमृषीणांहिविद्यतेवेदतद्भवान् ॥ यंत्विमंधर्ममित्याहुर्धनादेषप्रवर्तते ॥ १२ ॥ धर्मसंहरतेतस्यध
 नंहरतियस्यसः ॥ हियमाणेधनेराजनवयंकस्यक्षमेमहि ॥ १३ ॥ अभिशस्तंप्रपश्यंतिदरिद्रंपार्श्वतःस्थितं ॥ दरिद्रंपातकंलोकेनतच्छंसितुमर्हति ॥ १४ ॥ प
 तितःशोच्यतेराजन्निर्धनश्चापिशोच्यते ॥ विशेषंनाधिगच्छामिपतितस्याधनस्यच ॥ १५ ॥ अर्थेभ्योहिविद्वेभ्यःसंभृतेभ्यस्ततस्ततः ॥ क्रियाःसर्वाःप्रवर्तते
 पर्वतेभ्यइवापगाः ॥ १६ ॥ अर्थाद्धर्मश्चकामश्चस्वर्गश्चैवनराधिप ॥ प्राणयात्रापिलोकस्यविनात्यर्थंनसिद्ध्यति ॥ १७ ॥ अर्थेनहिविहीनस्यपुरुषस्याल्पमेध
 सः ॥ विच्छिद्यंतेक्रियाःसर्वाग्रीष्मेकुसरितोयथा ॥ १८ ॥ यस्यार्थास्तस्यमित्राणियस्यार्थास्तस्यबांधवाः ॥ यस्यार्थाःसपुमान्लोकेयस्यार्थाःसचपंडितः ॥ १९ ॥
 अधनेनार्थकामेननार्थःशक्योविधिसितुं ॥ अर्थैरर्थानिवध्यंतेगजैरिवमहागजाः ॥ २० ॥ धर्मःकामश्चस्वर्गश्चहर्षःक्रोधःश्रुतंदमः ॥ अर्थादेतानिसर्वाणिप्र
 वर्ततेनराधिप ॥ २१ ॥ धनात्कुलंप्रभवतिधनाद्धर्मःप्रवर्धते ॥ नाधनस्यास्ययंलोकोनपरःपुरुषोत्तम ॥ २२ ॥ नाधनोधर्मकृत्यानियथावदनुतिष्ठति ॥ धना
 द्धिधर्मःस्रवतिशैलादभिनदीयथा ॥ २३ ॥ यःकृशार्थःकृशगवःकृशभृत्यःकृशातिथिः ॥ सवैराजनृकृशोनामनशरीरकृशःकृशः ॥ २४ ॥ अवेक्षस्वयथान्या
 यंपश्यदेवासुरंयथा ॥ राजन्किमन्यज्ज्ञातीनांवधाद्भृज्यंतिदेवताः ॥ २५ ॥ नचेद्धर्तव्यमन्यस्यकथंतद्धर्ममारभेत् ॥ एतावानेववेदेषुनिश्चयःकविभिःकृतः ॥ २६ ॥
 कस्यविनाशकारणंस्मृताइतियदुक्तंनराह यंत्विममित्यादि ॥ १२ ॥ वयंक्षत्रियाःकस्यभ्रातुःपितुर्वाअपराधंक्षमेमहिनकस्यापीत्यर्थः ॥ १३ ॥ क्षमायांदोषमाह अभिशस्तमिति अभिशस्तवदित्यर्थः शं
 सितुंप्रशंसितुं ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ प्राणेति मुमुक्षूणांप्राणयात्राप्यर्थाधीनेतिमोक्षोप्यर्थादेवभवतीत्याशयः ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ कृशार्थःक्षीणार्थः ॥ २४ ॥ यत्तूक्तंज्ञाती
 नांपरस्परंयुद्धहतानांहंतृणांचश्रेयोनास्तीतितच्छिष्टाचारदर्शनेनदूषयति अवेक्षस्वेत्यादिना ॥ २५ ॥ अन्यस्यपरस्यधनंचेन्नहर्तव्यंतत्तर्हि राजाकथंधर्ममाचरेत् तस्यवर्त्यंतराभावात्कथंचिदित्यर्थः ॥ २६ ॥